

14 teit *in statu nascendi* twee dagen bijeen waren, ten einde zich op hun nieuwe start voor te bereiden. Bianchi zat de conferentie voor, gesecondeerd door Henk Brasz, juist benoemd tot hoogleraar bestuurswetenschappen, en Gerrit Kuiper, hoogleraar sociologie en in v.u.-kringen doorgaans aangeduid als Kuiper Hzn, ter onderscheiding van de neerlandicus Gerrit Kuiper. Gedrieën hadden Bianchi, Brasz en Kuiper de bezinningsbijeenkomst voorbereid, wat volgens de voorzitter een lastig karwei was geweest. Alleen de formulering van het gespreks-
 onderwerp had al de nodige hoofdbrekens gegeven. Het trio had uiteindelijk ('dat laat nog alles open,' aldus Bianchi) voor een zo neutraal mogelijke titel gekozen: 'Beoefening van de sociale wetenschappen aan de Vrije Universiteit'.²

Dat Bianchi, een flamboyante jurist met dwarse opvattingen die het gereformeerde geloof jaren eerder al had verlaten ten faveure van een algemeen-christelijke levensovertuiging,³ de conferentie voorzat is minder opvallend dan het eerste gezicht doet voorkomen. Als perifeer figuur, ook wetenschappelijk, want Bianchi's leeropdracht behoorde niet tot de *corebusiness* van de subfaculteit, bezat hij de distantie en onafhankelijkheid om de tweedaagse conferentie in goede banen te leiden. In de gedachtewisseling diende, meenden zowel Bianchi als Brasz en Kuiper, de verhouding tussen feiten en normen centraal te staan. De drie wezen het positivisme af en ze twijfelden er niet aan dat de andere aanwezigen dit evenzeer deden. Wetenschapsbeoefening aan een bijzondere universiteit als de Vrije vereiste méér dan alleen waarneming en vastlegging van feiten en gedragingen. Die moesten ook worden geïnterpreteerd en geduid – maar hoe? Wat kon tegenover hol positivisme worden gesteld?⁴

IS SOCIOLOGIE SALONFÄHIG?

Deze vraag had zes decennia eerder al een 28-jarige gereformeerde advocaat beziggehouden, wiens bespiegelingen waren uitgemond in een honderdvijftig pagina's tellend boekje, getiteld *De grondslagen der sociologie*. De auteur van het geschrift was Anne Anema, een vertrouweling van Abraham Kuyper, de even vereerde als verguisde theoloog en predikant die gereformeerd Nederland in nog geen vijftien jaar tijd organisatorisch op de kaart had gezet. Kuyper was oprichter en leidsman